

8.9.48

באחת עשרה מביניה עם מקדונלד בקריה. הוא קיבל טלגרמה מממשלתו המכיעה תקווה שישראל יהיה כוח קונסטרוקטיבי גדול בחוף תחומי ישראל וישמיע לסובה בכל האזור. ממסלת אה"ב רוצה לעזור בכל דרך כשרה בהתחחות קונסטרוקטיבית זו. מקדונלד נדרש להביע שוב בבהירות רבה אמננסטאט מה שאמר כבר לי ולשרהוק שהחלט ע"י ממסלת אה"ב להשתמש בכל השפעתו לשם מניעת הפרח ההפוגה, ואם לדאבונו יקרה דבר כזה הרי היא תמסוך בחוף כועצת הבטחון בכעולה מידיה, אם נחוץ למי סעיף 7, נגד החוקף. לדעה הממשלה אין לסבול הפרוח כאלו, כי קיומם ההפוגה היא תנאי מוקדם הכרחי למו"מ על שלום.

ממסלת אה"ב תהיה אסירת תודה אם הממשלה הזמנית תודיע לה ע"י מקדונלד אם יש יסוד לממשלה לאהאמין שיש מדינה ערבית או קבוצת מדינות ערביות המוכנה להתחיל במו"מ של שלום.

למען הבהר אם יש בסיס להקל על מו"מ של שלום ממסלת אה"ב רוצה לדעת, בסודיות גמורה, את תבובת הממשלה הזמנית לרעיונות כולקמן, שהם אמנם רק טנסטיביים ומעין "Laying on for size", אבל מציע מחוף רצון כן ורציני לעזור לישראל להיות כוח יציב להחזקת השלום ולפיתוח כלכלי בשטח המזרח התיכון.

הרעיונות הם:

א) יתכן שיש פתרון בסידור עם עבר הירדן, שאחד מקוויו יהיה חלופתן של חלק גרוב מאדמת המדבר בנגב עבור אותו החלק הפורה של הגליל המערבי שישראל מוזיק עכשיו בכוח צבאי.

ב) אם כי ממסלת אה"ב סכורה שירושלם תהווה מובלעת בין לאומים כפי שהומלך בעצרת ב-29 לנובמבר ובהחלטת מועצת האפטרופסות באפריל ומאי, הרי מוכנות אה"ב לקבל סידור אחר שיהקבל על דעת ישראל וארצות ערב, בתנאי שהתיפוש של, והגישה אל המקומות הקדושים הוא מובטח.

ג) ממשלת אה"ב היתה רוצה שממשלת ישראל תעייץ בכמה אמצעים קונסטרוקטיביים לחקלח פצוקת המליטים הערבים המשמשת גורם בהשפעה על דעת הקהל בעולם.

ממשלת אה"ב סבורה שדרישות החורגות ממסגרת א ו -ב הנ"ל עלולות להזיק להקמת שלום יציב בארץ.

אם ממשלת ישראל פוכנה בשעה זו להודיע לממשלת אה"ב על מחשבות (*views*) קונסטרוקטיביות להגיונות (*Suggestions*) הנ"ל הרי אה"ב מוכנות ליעץ התכנית דלעיל למחורך ולממשלת הכריטית אשר נראה (*it is contemplated*) שיש בידה להשפיע השפעה ניכרת על הממשלות הזכונות.

אני הבעתי שכיעה רצון מתקנות ממשלת אה"ב שישראל תהיה לכוח קונסטרוקטיבי והבטחתי שבמידה שזה תלוי לא תחאכזב ממשלת אה"ב, ושאני מקדם בברכה את היזמה שנשלח ממשלת אה"ב לקרב את השלום. רצונה של ממשלת אה"ב, אם יחמיד יש ביכלתו יותר מכל קורם אחר להביא לידי שלום. אולם דווקא מפני הערכהנו זו כלפי ממשלת אה"ב עלי לדבר גלויות. ההתנגד אינה לדעתנו דרך לשלום. להיפך, יש בה סנקציה מוסווית לפלישת הצבאות הזרים בארץ, לאחר שאמריקא היתה מהממשלות הראשונות שגיננו פלישה זו ככעסה של חוקטנות.

היתר זה להחזיק צבאות פולשים ותוקפנים בארץ מרחיק את השלום. הפוגה זו למעשה פירושה אסאם שלילת רבונותנו וקביעת פיקוח זר. לא נוכל לסכול זאת, ביהוד לא נשלים בשום אופן עם התקרבות בעניני עליה - שלשמה באנו הנה ולשמה הקימונו מדינה. למען השלום יכלנו להטלים עם פיקוח לזמן מה, אבל לא לזמן בלתי מובבל.

בנוגע להצעות הרי ברצוני לתח רק תגובה ראסונה, ורק בשמי הערטי, כי לא דגו על כך בממשלה: איני מבין לשם מה נחוץ לעבר הירדן מדבר נוסף ומה העסה גו, ומדוע יבזל סאחנו השטח הזה שרק לנו הוא נחוץ כשטח של פיתוח ושרק אנו מוכנים למחחוז אין להעלות על הדעה שאנחנו נסתלק מים המלח, אם אולי מימי הבריאה לא שימש מקור חיים, ורק אנחנו ספריחים אותו וממציאים עבודה גם ליהודים וגם לערבים. ואשר לירושלם אני שמה לציין שיש תזוזה בעמדה האמריקנית אם כי לכהחילה אני הייתי במיעוט שבהנהלה שהתנגד לחלוקת

ירושלם והסכים לטסטוס בין לאומי. אבל האו"ם לא כיבד את החלטתו ונעשה נסיון רציני בעזרת מכשלה נוצרית לכבוש ירושלם בטביל האימלם. אולם לא יחכן שום פתרון לדעמי של ירושלם אשר לא יבטיח מסדרון יהודי מספיק המקשר ירושלם עם שטח המדינה היהודית. לבסוף הכעתי שהחוממות על שממשלת אה"ב מחזוננת לחוץ בינינו ובין המתווך והממשלה האנגליה. אין סכסוך בינינו ובין המתווך. הענין הוא בינינו ובין הערבים, ואם כי אנו יודעים שאנגליה היחה צד בסכסוך זה וסייעה לערבים הרי הממשלה האנגלית אינה מודה בכך, ואם יש ערך - ויוכל להיות ערך מכריע, בהיווכה של אמריקא הרי רצוי שהתווך יהיה יקר בינינו ובין הערבים.

הוכפתי שלפי הכרתי מביעה לנו א"י המערבית כולה, ומדינה יהודית כזו אינה גורמת כמעט כלום מהטח הערבי העצום, אולם הייתי בוחר - אילו ניתנו לי האפשרות לברור - בטח הרבה יותר קטן מחוץ. הסכמה יהודית ערבית, מאשר בטח כולו בלי הסכמה ערבית. ואם אמריקא רוצה לנסות לחוץ בינינו ובין הערבים - נעזור לה בכל יכלחנו, אבל אין טעם שהיא תחוץ בינינו ובין המתווך או בינינו ובין אנגליה.

העירותי שקשה לנו לדבר בשאלות "ההצעות" האמריקניות מטעם שהסברתי למקדונלד לפני שנתיים בפריס. כשהוועדה האנגלו-אמריקניה היחה בדרכה לארץ: מקדונלד המטיק אחי ואמר: כן, אני זוכר וזה נכון. כל מה שאחם חציעו בהור מיניפנס מיד ייהפך למכסיפוס. אמרתי יש עוד נימוק שעמדתי עליו: אין אחם הצד השני, וכל טשרה שנעשה אחכם אינה בגדר טשרה, כי הצד השני, אינו במו"ט, ואין אפשר של "קח וחן" כיסוד לפשרה, ואעפ"כ גליתי דעתי בשאלות שנהעוררו מחוץ אימון, בחנאי ברור שידעו שזוהי הבעה דעה פרטית ואישית שאינה מחייבת.

משה הוסיף על שאלת הגליל המערבי - שאם החלק הערבי יטופח לעבר הירדן אין טעם לשלילת הגליל המערבי מאחנו, כאשר טענו בעצרת נובמבר 1947 - למען הכנה רזרבה לערבי המדינה הערבית. כי בעבר הירדן יש רזרבות גדולות. כנוגע לעליטים אשר שאנו

(לחשוב) על החזרת פליטים בודדים עכשיו, והחזרת חלק של הפליטים לאחר המלחמה, כחנאי שרוב הפליטים יתישבו בארצות ערב בסיוענו. נוכח ומקדונלד שאל אם הדלת סגורה לדיון בדבר החזרת הפליטים.

עניתי שלדעתי אין הדלת סגורה - אם נדון עם הערבים על סידור שלום קיים ויציב. כחלק מסידור כזה - אפשר לדון על הכל.

נוכח שאל עוד כמה שאלות להבהרת עמדתנו למען ידע מה לסגור לממשלתו.

נדון שהציר האמרי הוא צרוב - הוא השליה של מדינת המדינות. דבריו של ציר אמרי לא לנזי.

- אה"צ ישיבת הממשלה - פישמן הודיע על יציאתו בגלל היחס לדת. יגאל טטר סקירה על הסצנ הצבאי, ומשה על השיחה עם מקדונלד. נשמעו הלונות על שלא התייעצנו החילה עם הממשלה. ברור לנו שלא היינו יכולים בסך שבועות להגיע לידי מסקנה.

- לפנות ערב קבלת פנים של ההנהלה החדשה בבית הממשלה, הוזמנו ובאו חברי ממשלה, סופרים אכנים, עורכי-עתונים, עסקני צבא ומקידים ומכל המפלגות. רק שרגאי לא בא מתוך מחאה.

9.9.48

מודיעים שעכרח הארקים הראשונים יהיו מוכנים תוך עשרה ימים. הגיעה האניה המכסיקנית נבדקה ע"י ספקי או"ם והותרה. הלילה יחילו בפריקה.

בפן יורק יצאו שלוש 1600 מבויסים. האחראי הופמן פטר.

בבוקר בא אצלי דנסקי מאפריקה דרומית (יו"ר ועד החירום): הם יעזרו גם להבא בפמון

ובסחורה ובכלים (אווירונים). לדעה טרבו קשה לאמן סייסים בארץ, יש לעשות זאת

ברומא ובדרום אפריקה. ממשלתם עוזרת לאימון סייסים פרטיים, ורוצים להשתמש בעזרה זו.